

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 17/2008(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 18 Απριλίου 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσουγής Αργυρού, Σπυρούλας Χριστοδούλου και Τίτου Κολώτα, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η οποία εξετάστηκε μετά από απόφαση της Αρχής ημερομ. 9/11/2011 η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του οργανισμού πιθανή παράβαση της Παραγράφου Δ10(ιβ) του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η πιο πάνω Παράγραφος αναφέρει:

Δ.10(ιβ). Διαφημίσεις για προϊόντα που μπορεί να βλάψουν, να αναστατώσουν ή να φοβίσουν τα παιδιά μεταδίδονται μόνο σύμφωνα με τις πρόνοιες του εδαφίου (3) του άρθρου 34 του Νόμου.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. 30/1/2012, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τη διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας».

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του οργανισμού εκτίθεται πιο κάτω:

1. Στις **18/10/2007**, στις **20:00**, ο οργανισμός μετέδωσε *διαφήμιση του αναψυκτικού KEAN*, η οποία **μπορεί να αναστατώσει ή να φοβίσει τα παιδιά**, κατά παράβαση της **Παραγράφου Δ10(ιβ)** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, στη διαφήμιση του αναψυκτικού KEAN προβάλλεται πλάνο θεατών σε κινηματογραφική αίθουσα. Στη μεγάλη οθόνη προβάλλεται πλάνο νεαρής κοπέλας, η οποία χτενίζεται. Ξαφνικά εμφανίζεται από πίσω της άνδρας με έντονα μακιγιαρισμένο πρόσωπο και χαρακτηριστικά δράκουλα και ακούγεται έντονη κραυγή από τους θεατές, ενώ ο φακός εστιάζει σε μια παρέα 6 νεαρών που ανοίγουν αναψυκτικά KEAN. Κατόπιν προβάλλεται πλάνο, στο οποίο ο άνδρας πλησιάζει τη νεαρή γυναίκα από πίσω. Διακρίνονται στο στόμα του 2 άσπρα δόντια.

Ακούγονται τα γέλια της παρέας των 6 νεαρών, ενώ οι υπόλοιποι θεατές αποχωρούν από την κινηματογραφική αίθουσα τρέχοντας. Ο άνδρας φαίνεται να πλησιάζει τους 6

νεαρούς και να παίρνει από αυτούς ένα αναψυκτικό KEAN. Ακούγεται η έκφραση «Κώδικας KEAN». Ο άνδρας πίνει το αναψυκτικό KEAN, κάθεται ανάμεσα στους 6 νεαρούς και γελούν όλοι μαζί.

Η διαφήμιση διαρκεί 34 δευτερόλεπτα.

Με επιστολή ημερομ. 13/3/2012 η δικηγόρος του οργανισμού κ. Βαρτενή Κασαπιάν υπέβαλε γραπτώς παραστάσεις/εξηγήσεις, οι οποίες επισυνάπτονται ως Παράρτημα Α'.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης της βιντεοταινίας με τη συγκεκριμένη διαφήμιση κρίνουμε ότι:

Στις 18/10/2007 στις 20:00 ο οργανισμός μετέδωσε διαφήμιση η οποία μπορεί να αναστατώσει ή να φοβίσει τα παιδιά.

Σχετικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού, όπως εκφράστηκε από τη δικηγόρο του κ. Β. Κασαπιάν στην επιστολή ημερ. 13/3/2012, ότι η Παράγραφος Δ10(ιβ) αναφέρεται στη φύση του διαφημιζόμενου προϊόντος και όχι στο ίδιο το περιεχόμενο της διαφήμισης, η Αρχή σημειώνει ότι κατά γενικό κανόνα ο νόμος ερμηνεύεται με βάση τη γραμματική ερμηνεία, δηλαδή τη φυσική και συνήθη έννοια των λέξεων που περιέχονται σε αυτόν λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου και του σκοπού του νόμου. Στην προσφυγή **Δημοκρατία ν. Ματθαίου (1990) 3 Α.Α.Δ. 2452** αναφέρονται τα ακόλουθα (σελ. 2473-2474:

«Όπου το λεκτικό είναι σαφές, το Δικαστήριο ερμηνεύει το νόμο με βάση τη φυσική και συνήθη έννοια των λέξεων. Όπου υπάρχει ασάφεια, ολόκληρο το σχετικό μέρος του νόμου ή ολόκληρος ο νόμος εξετάζονται. Λαμβάνονται υπόψη η κατάσταση της νομοθεσίας το χρόνο θέσπισης του νόμου και η ανάγκη ή το κακό που σκόπευε να ικανοποιήσει ή να θεραπεύσει. Η χρήση λέξικών δεν είναι επιτρεπτή στις περιπτώσεις που το Δικαστήριο ερμηνεύει νομοθετική διάταξη με αναφορά στο κακό ή την ανάγκη που ο νομοθέτης επιδίωξε να ικανοποιήσει ή να θεραπεύσει. Παρόλον ότι οι λέξεις σε ένα νομοθέτημα

γενικά ερμηνεύονται με τη συνήθη σημασία τους, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το αντικείμενο και ο σκοπός του νόμου, οπότε και οι λέξεις ερμηνεύονται με βάση τα συμφραζόμενα, παρά με την αυστηρή ετυμολογική ή συνήθη σημασία τους. (βλ. *Halsbury's Laws of England*, 4^η Έκδοση, τόμος 44, παράγραφοι 863-873)»

Το Παράρτημα ΙΧ, που επισυνάπτεται στους Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 10/2000 και αποτελεί μέρος τους, περιέχει Κώδικα που διέπει με λεπτομέρεια τα των διαφημίσεων, μεταξύ των οποίων και την παράγραφο Δ10(ιβ), κάτω από τον τίτλο Προστασία των Παιδιών.

Έχοντας υπόψη το αντικείμενο και τον σκοπό του Νόμου, η Αρχή σημειώνει ότι οι δυσμενείς επιδράσεις που αναφέρονται στην προαναφερθείσα Παράγραφο, δηλαδή η πρόκληση βλάβης, φόβου ή αναστάτωσης στα παιδιά αναφέρεται στις διαφημίσεις, η ρύθμιση των οποίων σκοπείται με την εν λόγω παράγραφο και όχι στο προϊόν το ίδιο. Η Αρχή επισημαίνει ότι η αναφορική αντωνυμία «που» του λεκτικού της εν λόγω Παραγράφου αναφέρεται στη διαφήμιση ως την αιτία δυσμενούς επίδρασης στα παιδιά και όχι στα προϊόντα.

Η Αρχή υπενθυμίζει ότι στην Προσφυγή Αρ. 1629/2005 **Πληροφορική και Πολιτιστική Εταιρεία «ΛΟΓΟΣ» ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ημερ. 16/2/2007**, όπου ηγέρθηκε παρόμοιο θέμα, κρίθηκε ότι οι δυσμενείς επιδράσεις αναφέρονται στις διαφημίσεις και όχι στα προϊόντα.

Παρατίθεται σχετικό απόσπασμα από την προαναφερθείσα απόφαση (σελ.8):

«Η θέση των αιτητών περί εσφαλμένης ερμηνείας του Νόμου και των Κανονισμών αφορά βασικά στη διατύπωση της παραγράφου Δ.10(ιβ), συγκεκριμένα στην αναφορική αντωνυμία «που». Η Αρχή θεώρησε το «που» να αναφέρεται στη διαφήμιση ως την αιτία δυσμενούς για τα παιδιά επίδρασης, όχι στο διαφημισθέν προϊόν, ενώ οι αιτητές εισηγούνται ότι προκύπτει ασάφεια, αφού μπορεί εξίσου να αναφέρεται στα προϊόντα σε σχέση με τα οποία δεν υπάρχει στην προκείμενη περίπτωση πρόβλημα. Κατά την άποψη

μου, οι εν λόγω δυσμενείς επιδράσεις αναφέρονται στις διαφημίσεις, η ρύθμιση των οποίων σκοπείται με την εν λόγω παράγραφο και όχι στα προϊόντα για τα οποία άλλωστε χρειάζεται ένας άλλου είδους μηχανισμός και αξιολόγηση σε άλλη βάση για να διαπιστώσει κανείς αν μπορεί να βλάψουν».

Με βάση τα πιο πάνω η Αρχή δεν κάνει αποδεκτό τον ισχυρισμό του σταθμού.

Η Αρχή επισημαίνει ότι οποιοδήποτε τηλεοπτικό προϊόν, συμπεριλαμβανομένων των διαφημιστικών μηνυμάτων, πρέπει να ετοιμάζεται με αίσθημα ευθύνης και σεβασμού προς το τηλεοπτικό κοινό. Οι σταθμοί οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί σε ό,τι αφορά στα τηλεοπτικά προγράμματα που απευθύνονται σε παιδιά και προβάλλονται σε ώρες που το τηλεοπτικό κοινό αποτελείται και από παιδιά. Η Αρχή επισημαίνει ότι ενήλικες και παιδιά δεν εκλαμβάνουν το τηλεοπτικό προϊόν – συμπεριλαμβανομένων και των διαφημιστικών μηνυμάτων – με τον ίδιο τρόπο και προσθέτει ότι δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε γενίκευση ότι το χιουμοριστικό στοιχείο του διαφημιστικού μηνύματος είναι εύκολα αντιληπτό από το μέσο τηλεθεατή. Ως εκ τούτου το τι είναι διασκεδαστικό και χιουμοριστικό για τους ενήλικες, είναι πιθανόν να είναι τρομακτικό για τα παιδιά. Επιπλέον, η Αρχή τονίζει ότι κάτι, το οποίο είναι χιουμοριστικό για τους ενήλικες, μπορεί για τα παιδιά να είναι τρομακτικό.

Η Αρχή υπογραμμίζει ότι οτιδήποτε προβάλλεται από τους τηλεοπτικούς δέκτες, είτε τηλεοπτικό πρόγραμμα μεγάλης διάρκειας, είτε διαφήμιση που εκ των πραγμάτων είναι σύντομη και έχει διάρκεια δευτερολέπτων, και ειδικότερα όταν προβάλλεται εντός οικογενειακής ζώνης πρέπει να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό και να μην υπάρχει πιθανότητα πρόκλησης βλάβης ή αναστάτωσης στα παιδιά.

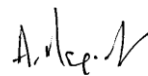
Επισημαίνεται ότι τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και ιδιαίτερα η τηλεόραση ασκούν σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και ότι η γνωσιολογική,

νοητική, ψυχολογική και σωματική τους ανάπτυξη δεν είναι σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν όσα λαμβάνουν από τα Μέσα.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά. Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα, περιλαμβανομένων και των διαφημιστικών μηνυμάτων, μη κατάλληλα για παρακολούθηση, θέτει περιορισμούς ως προς τη μετάδοση τέτοιων προγραμμάτων.

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τη Δικηγόρο του για σκοπούς επιβολής κύρωσης, η Αρχή αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Προειδοποίησης** για την παράβαση της Παραγράφου **Δ10(ιβ)** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, που έγινε στις **18/10/2007**.

Η Αρχή αναμένει τη συμμόρφωση του οργανισμού και υπογραμμίζει ότι δεν θα δείξει την ίδια επιείκεια σε πιθανή παρόμοια, μελλοντική παράβαση εκ μέρους του.

(ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

